

УДК 001(092)(092):37

В. П. Атаманчук

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

**НОВІ ДОКУМЕНТИ ПРО ІВАНА ОГІЄНКА
(за матеріалами Державного архіву Хмельницької області)**

Пропонований огляд орієнтує на осмислення особистісної багатомірності в діяльності Івана Івановича Огієнка як педагога, науковця, подвижника, мислителя та державного діяча-патріота.

Ключові слова: мислитель, просвітитель, організатор, оборонець, державник, Кам'янець-Подільський державний український університет.

«Доля судила мені немало працювати в таких умовах і на таких посадах, коли моя діяльність не належала тільки мені, – я працював для цього українського народу. Як я працював – судити не мені».

Іван Огієнко

У творчому і державницькому спадку Івана Огієнка (і – про Івана Огієнка) умовно можна окреслити такі виміри: професійного становлення, подільський, в еміграції, світ про І. Огієнка.

Звісно, що про велетня духу, – Івана Івановича Огієнка, – коротко писати нелегко, навіть якщо торкатися лише подільського періоду. Однак це завдання полегшується тим, що науковці саме про цю добу в діяльності Івана Огієнка здійснили багато досліджень та наукових описів, наприклад:

Іван Огієнко – організатор, керівник і оборонець Кам'янець-Подільського державного українського університету (1918-1920 рр.): Документи. Матеріали. Світлина. Хроніка діяльності/ Укладачі і автори статті доктори історичних наук, професори С.А. Копилов і О.М.Завальнюк. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 384 с.;

Іван Огієнко і сучасна освіта та наука : науковий збірник : серія історична та філологічна/ [редкол.: О.М. Завальнюк (гол.ред.), Є.І. Сохацька (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка. – Вип. (I – X);

та низка інших творів.

Окремі ж, раніше не описані, епізоди і хроніки подільської доби сьогодні набувають неабиякої актуальності. Хоча б узяти незначний за обсягом матеріал (див. документи: 1-14), люб'язно наданий нам директором Державного архіву Хмельницької області Байдичем Володимиром Григоровичем та начальником відділу інформаційних технологій Олійником Юрієм Васильовичем

(фонд Р582, опис 1, справа 13, 14) для розміщення в Збірнику, який виступає специфічною ілюстрацією масштабності державницьких, патріотичних, науково-педагогічних та культурно-духовних особистісних виявів І. Огієнка, реалізованих ним у короткому інтервалі подільського виміру.

Документ 1:

В поскресенъе, 3-го февраля, въ 7 часовъ вечера, въ V-й аудиторіи Университета св. Владимира, въ засѣданіи Историческаго Общества Нестора-лѣтописца, прочтуть сообщенія:

1. Д. чл. **Е. Д. Сташевскій**: „Отношеніе правительствъ эпохи Михаила Федоровича къ Тушинцамъ и ихъ пожалованія“.

2. Д. чл. **П. П. Смирновъ**: „Выборы отъ посада Великаго Новгорода на земскій соборъ 1648—9 г.г.“, и

3. Д. чл. **И. И. Огієнко**: „Легендарно-апокрифическій элементъ въ „Небѣ Новомъ“ Галаятовскаго“.

Предсѣдатель Ю. Хулаковскій.

Секретарь А. Лобода.

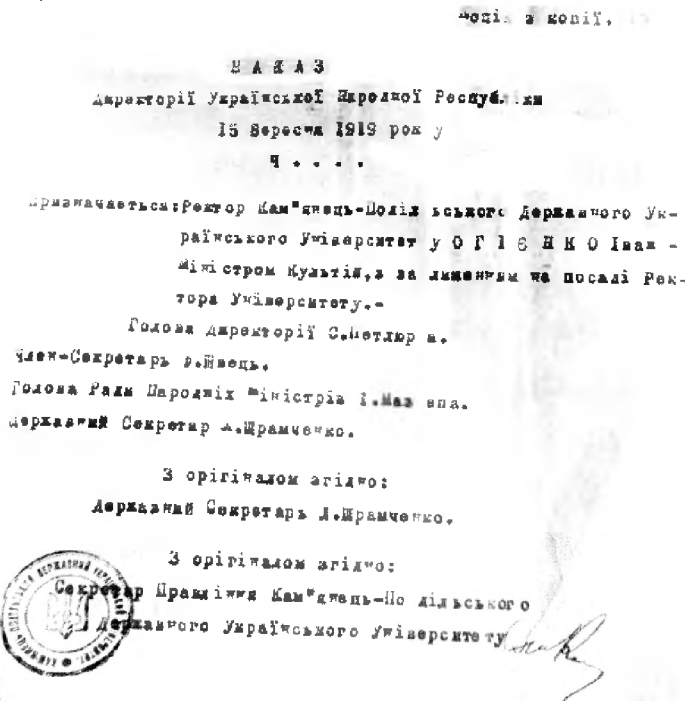
30 го января 1913 г.

Примѣчаніе. Посторонніе посѣтители допускаются по именнымъ билетамъ, выдаваемымъ, по рекомендаціямъ членовъ, бібліотекаремъ **В. А. Абрамовичемъ** (Центральный Архивъ Университета, отъ 11 до 3-хъ час., кромѣ празднич. дней, ежедневно), а также и другими членами Общества, знающими ихъ посѣтелей.

Документ 2:

Документ 3:

Документ 4:

В.П. панові І. Огієнку.
Високоповажний
Пане Професоре.
Видавничий Відділ Міністерства Освіти і
Мистецтва вважає за честь повідомити Вас,
що Ваш підручник „Грамматика Української
мови” ч. I і II, на підставі постанови Комі-
сії, що розглядала той підручник, і резо-
люції п. Товариша Міністра і п. Директора
Департаменту, вважається схваленим Міні-
стерством для вжитку в школі.-
Голова Відділу *С. С. Рахманов*
Зділоводя О. П. Губік

Документ 5:

ПО С В І Д Ч Е Н Н Я .
Пред'явник цього МІНІСТР НАРОДНОЇ ОСВІТИ І в а н
І в а н о в и ч О Г І Ї Н К О мал право вільного проходу
і проїзду по м. К и ї в у після 10 годни вечера, що і по-
свідчується належним підписом. -
" 20 " Січня 1919 року. м. К и ї в .
ОСАДА ШТАБА ОСАДНОГО КОРПУСУ,
С о т м а й к

2. Першоджерела

Документ 6:

У.У.Р.

ДЕРЖАВНА КАНЦЕЛЯРІЯ.

10. СІЧНЯ 1919 року

М. М. М.

м. Київ.

46

П О С В І Д Ч Е Н Н Я .

Пред'явник цього Професор Іван Ікє
нович ОБІЯНКО є дійсно Міністр На
родньої Освіти Української Народньої Республіки,
що і посвідчується належними підписами з вітською
печаткою.

В.о. ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРІ

Морс

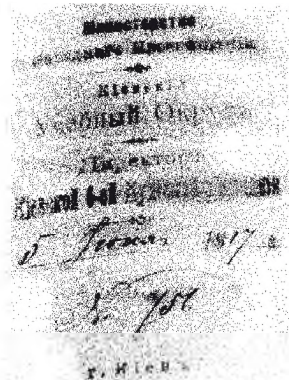
ДИРЕКТОР Департаменту
Загальних Справ

Талон

В.о. Начальника відділу

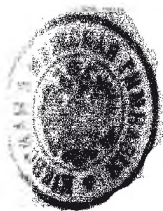
О. Ганду

Документ 7:

УДОСТОВЕРЕНІЕ

Симъ удостовѣряю, что предъавител:
сего Иванъ Ивановичъ ОГІЕНКО есть
штатный преподаватель русскаго языка
и словесности Кіевской шестой муж-
ской гимназіи и отъ призыва на воен-
ную службу освобожденъ по занимае-
мой имъ должности. Подлинныя доку-
менты г.Огієнко хранятся въ канце-
ляріи гимназіи.

Исп.об.Директора гимназіи *М. Селіванов*

Письмоводитель *Морозов*

Документ 8:

Головноуправлячий
Справами
Міністерства та Національної
Культури

Серпня 9-го дня 1918 р

М. Київ.

П О С В І Д Ч Е Н Н Я.

Цим посвідчую, що з складу органі-
зованої мною по дорученню п. Гетьмана комісії
виділено підкомісію в складі-Голови проф. І. І.
ОГІЕНКА, директора Кадетського Корпусу д. СИМАШ-
КЕВИЧА, проф. Ф. П. ШВЕЦЯ і представника Військово-
го Міністерства.

Підкомісії доручено оглянути помешкання
для розміщення Кадетського Корпусу. Прехав усі
інституції та окремих осіб допомогти цій під-
комісії усіми залежними від них мірами.

Головноуправлячий

Вейс, Дорашку

Військово-Медичне Товариство Кошта подорожі

старшина для видачі
пра Д. С. П. С.

100/909

№ 1 / 1

кварт 1 / 1

класи II

особ. 1 / 1

служб. 1 / 1

пак. 1 / 1

кг. 1 / 1

~~записати~~

заплатити.

Явний приказ

для громади Олександрівської (реєстратора Кан-Мед. Збірної)

якої урядово на приказ старшим зв'язку Військ. Мед. Тов. Д. С. П. С.

має відбути подорож в постою Станіславів Д. С. П. С.

до пункту Сортків-Баршів-Бурач-Мельниця-Скала і назад

при ужиттю залізниці (залізнички, самохода, літака, підводи і др)

На покриття коштів подорожі виплачено зачет в квоті — К. — сот. та

рахунок —

Всім військовим та цивільним властям поручається ся вище назва — без перешкоди перепустити а в разі потреби уділити всякої потрібної підмоги.

Станіславів дня 17 маг 1919

Вашньою обов'язку Явного Приказу викладає Симонів 1919

Власноручним підпис власним —

Підпис лікаря: —

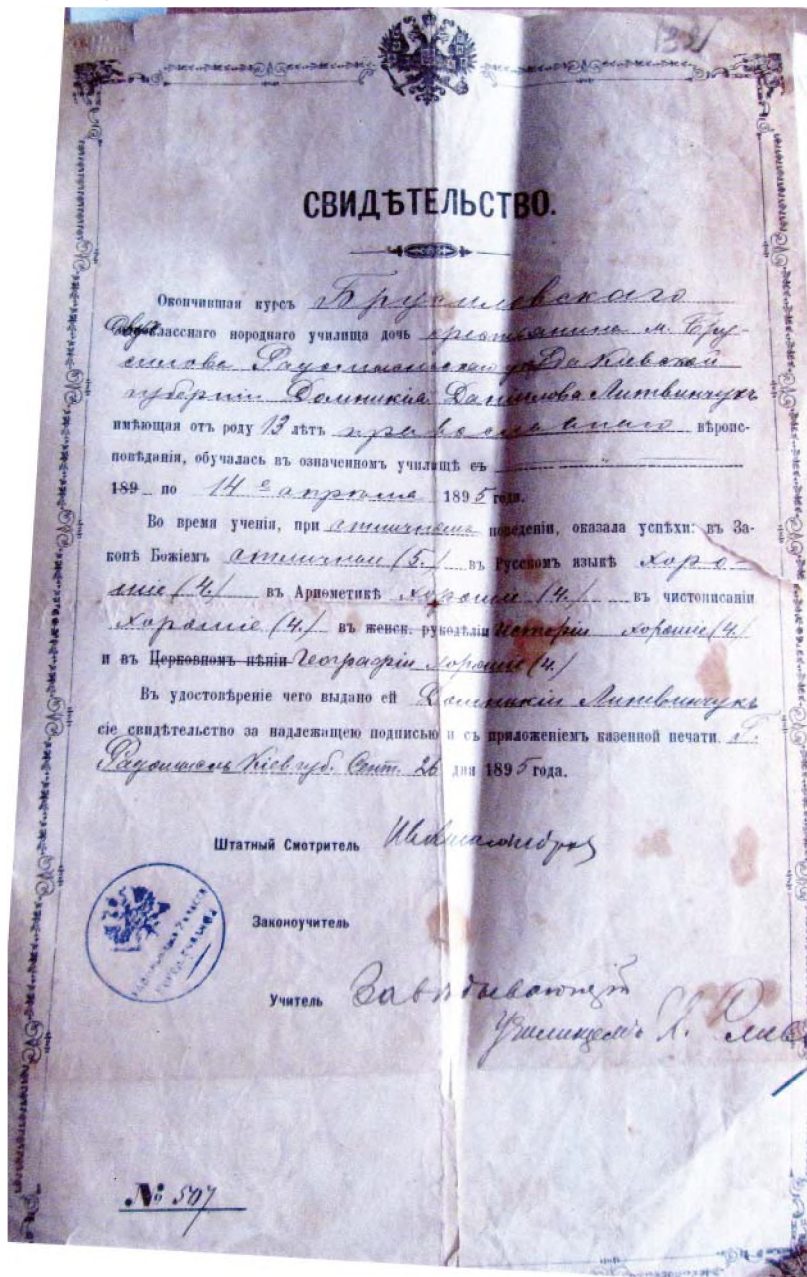

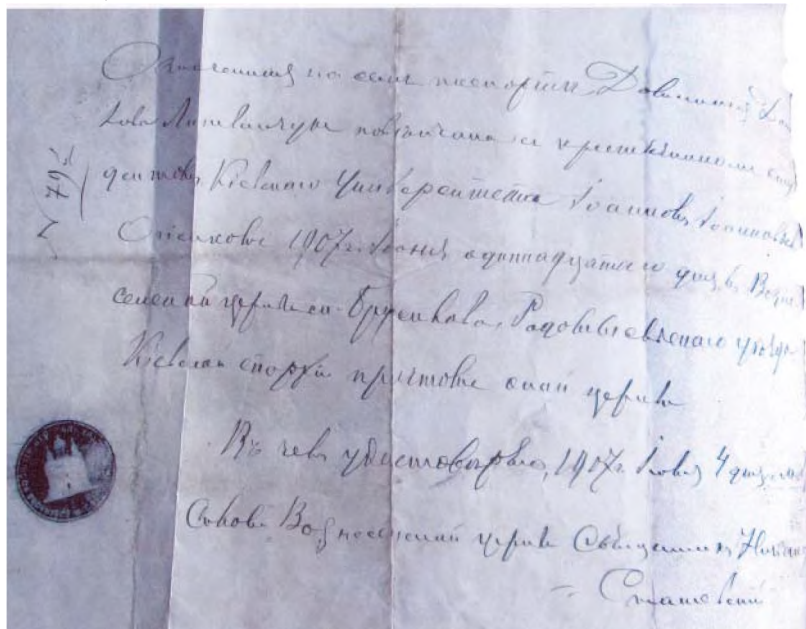
Печатка Команди: —

—

Лист н. 1. Явний Приказ, 20 000. ДСВС. 1919. Станіславів.

Документ 15:

Маємо незаперечні підстави констатувати: «...Іван Огієнко – реальний державотворець, який у найбільш складний період розвитку України основні свої інтелектуальні, духовні інвестиції вніс в освітню, просвітницьку, проповідницьку роботу, у яких спільна основа – допомога у становленні людини національно свідомої, духовно багатой, соціально самодостатньою» [1, с.235].

Список використаних джерел:

1. Франчук Т.Й. Педагогічний потенціал афоризмів Івана Огієнка./ Іван Огієнко і сучасна освіта та наука : науковий збірник : серія історична та філологічна/ [редкол.: О.М. Завальнюк (гол.ред.), Є.І. Сохацька (відп. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський університет імені Івана Огієнка. 2013. – Вип. X. – С.234-240.

This review focuses on personal understanding of multidimensionality in Ivan Ohienko activity as a teacher, a scholar, a thinker and statesman, patriot. This is proved through the different documents from the state archives.

Key words: teacher, statesman, scholar, Kamyanets-Podilskyi State Ukrainian University.

Отримано: 22.03.2015 р.